



Freinetschool Delft

Anti-pestprotocol

DAT KINDEREN EEN ANDER PLAGEN IS HEEL GEWOON, MAAR BIJ PESTEN IS ER EEN SLACHTOFFER WAAROVER EEN KIND OF MEER KINDEREN DE BAAS SPELEN.

De school heeft, als het om pesten gaat, wel een inspanningsverplichting, maar geen resultaatverplichting. Niet alles is te voorkomen.

Wij vinden dat:

- ★ Alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig moeten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- ★ Het moet voor alle kinderen mogelijk zijn om met veel plezier naar school te gaan. Dit doen wij door elkaar te steunen en elkaar wederzijds respect te tonen.

Door het zichtbaar maken van regels en afspraken kunnen wij bereiken dat kinderen en volwassen elkaar hierop aan kunnen spreken.

Voorbeeldgedrag

Het gedrag van de leerkrachten en van de ouders thuis is van groot belang en kan als voorbeeld dienen. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over hoe we omgaan met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzie niet met geweld wordt opgelost maar door middel van praten. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijk gedrag.

Preventieve maatregelen

Op het gebied van sociale veiligheid richten we ons bij Freinetschool Delft vooral op preventie. Dit start al aan het begin van elk schooljaar, waarbij we veel tijd

investeren in 'de gouden weken'. In deze weken wordt de groep gevormd en worden de normen bepaald. Na de zomervakantie heeft de groep de eerste weken de tijd nodig zich te vormen. De leerkracht speelt hier een belangrijke rol in, door activiteiten aan te bieden die dit proces ondersteunen. Dit kunnen bijvoorbeeld spelvormen zijn, maar ook vergaderingen waarin de leerlingen met elkaar de afspraken van de klas bepalen. Gedurende het gehele jaar blijft er veel aandacht voor sociale veiligheid, het zit in het Freinetonderwijs ingebakken.

Binnen het leerkrachtenteam is een werkgroep gedrag, die zich bezighoudt met hoe Freinettechnieken ingezet kunnen worden voor sociale veiligheid en burgerschapsvorming. Een voorbeeld van zo'n techniek is de klassenvergadering. Bij de start van een klassenvergadering of kringgesprek (en in veel klassen zelfs bij elke start van de dag) "checken de leerlingen in" door aan te geven hoe zij zich voelen. Er worden vragen, complimenten en klachten besproken en initiatieven ontwikkeld. Regelmatig wordt er over zaken gestemd. Het is onderdeel van de open cultuur op onze school, waarbij kinderen niet alleen gehoord worden, maar ook mee mogen denken en beslissen.

Daarnaast maakt de school ook gebruik van een leerlingvolgsysteem:

Voor de groepen 1/2 groepen Edumaps

Voor de groepen 3 t/m 8 het IEP leerlingvolgsysteem met de Hart- en handeninstrumenten. Dit bevat 'self-assessment'-instrumenten waarmee de leerling inzicht krijgt in zijn/haar eigen profiel op het gebied van:

- de sociaal-emotionele ontwikkeling: Belangrijke aspecten die terugkomen in het profiel van de leerling zijn het beeld dat de leerling van zichzelf heeft, de manier waarop de leerling daarmee omgaat en de rol die de leerling aanneemt in sociale situaties. Ook het omgaan met en inleven in de gevoelens van jezelf en de ander wordt in beeld gebracht.
- de leeraanpak: Een belangrijke voorspeller voor studiesucces in het voortgezet onderwijs is hoe een leerling het leren plant en organiseert. Daarnaast spelen ook doorzettingsvermogen en prestatiemotivatie een grote rol. Deze kenmerken worden bij het onderdeel leeraanpak in kaart gebracht. Leerlingen beantwoorden vragen die bijvoorbeeld gaan over hoe ze werken tijdens de les of hoe ze omgaan met het maken van opdrachten. Ook hier wordt door de vraagstelling het geven van sociaal wenselijke antwoorden beperkt.
- het creatief vermogen: Het creatief vermogen wordt gemeten met een meetinstrument dat door TNO is ontwikkeld. De leerlingen geven in deze test op een zevenpuntsschaal aan in hoeverre de stellingen bij hen passen. Eigenschappen als nieuwsgierigheid, interacteren met anderen en vindingrijkheid worden in kaart

gebracht. Daarnaast speelt in de test ook de context van de school mee, of daar ruimte en steun is voor kinderen om zich creatief te uiten. Op basis van de test krijgen leerlingen een passend profiel inclusief praktische handvatten voor de praktijk.

Door het hanteren van deze volgsystemen wordt duidelijk of een kind in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod. Ze geven zicht op de sociaal-emotionele ontwikkelbehoeften van een kind en/of de groep. Dit stelt leerkrachten beter in staat om leerlingen adequaat te kunnen ondersteunen.

We leren de kinderen

- Het verschil tussen plagen en pesten
- Dat het melden van pesten geen klikken is
- Dat pestgedrag altijd gemeld moet worden aan de eigen groepsleerkracht, een andere leerkracht of ouders.
- De regels die binnen de groep gelden
- De regels die binnen de school gelden

Signaleren door de leerkrachten

De leerkrachten observeren de leerlingen in de groepen en op het plein en reageren alert op pestgedrag en ander ontoelaatbaar gedrag. Daarnaast worden de leerlingen in de groep geobserveerd middels het leerlingvolgsysteem. Sociogrammen worden tweemaal per jaar afgenomen in de groepen 3 tot en met 8.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten

1. Proberen zij er eerst zelf (en samen) uit te komen.
2. Leggen, indien het voorgaande niet lukt het probleem voor aan de leerkracht of de tussenschoolse opvang
3. Brengt de leerkracht de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en maakt samen afspraken.
4. Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.
5. Wordt er een logboek over de pester aangelegd. Bij iedere melding in het logboek omschrijft de leerkracht 'de toedracht' (zie fase 2 bij consequenties).
6. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen

Consequenties

De begeleiding en eventuele straf is opgebouwd in vijf fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Fase 1:

- Door gesprek: bewustwording van wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week voor een bepaalde periode in een kort gesprek aan de orde.

Consequenties kunnen zijn:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem.
- Het innemen van de mobiele telefoon bij pesten via sms of telefoontjes. Bij pesten via de telefoon, internet en/of e-mail worden de ouders van de gepeste en de pester direct op de hoogte gebracht.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- De schoolvragenlijst wordt afgenomen. Bijlage 2
- De school legt alle activiteiten vast in het logboek binnen het leerlingvolgsysteem ParnasSys en heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Inschakelen van deskundigen zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of een medewerker van Team Jeugd van de Gemeente Delft en/of wijkagent.

Fase 4:

- Een leerling wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst binnen de school.
- Tijdelijk plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- Er wordt melding gedaan bij het bestuur.
- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Wat te doen door de leerling, de leerkrachten en ouders

Bij pesten stimuleren wij de andere leerlingen om

- Het gepeste kind te hulp komen.
- Tegen de pesters zeggen dat ze op moeten houden.
- Het pestgedrag melden bij een leerkracht, TSO medewerkers of ouders.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie, die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld; je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (fysiek of verbaal) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester.
- Het gepeste kind niet over-beschermen door ouders bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pester wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiden van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school, wij houden ons aan deze regel;
- Belonen (fysiek of verbaal) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren anders te reageren; leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? Eventueel het zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan de ouders

Ouders van een gepest kind

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken via telefonisch- of mondeling contact. Maak zo snel mogelijk een afspraak.
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of hobby.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of hobby.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind op een positieve manier voor anderen op te komen.
- Leer uw kind op een positieve manier voor zichzelf op te komen.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van de contactpersoon

“veilige school” nodig. Deze kan u adviseren en eventueel in contact brengen met de vertrouwenspersoon van Librijn. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school is een contactpersoon ‘veilige school’ aangesteld. Informatie hierover vindt u in de schoolgids op de website van de school onder de kop “Vertrouwenspersoon en contactpersoon veilige school”.